

Helsingin varhaiskasvatuksen opettajat ry:n kannanotto hallituksen suunnittelemiin päiväkodinjohtajan kelpoisuusehtojen väljennyksiin

Helsingin varhaiskasvatuksen opettajat ry (Helvot ry) lausuu hallituksen esitykseen varhaiskasvatuslain (540/2018) muuttamiseksi päiväkodin toiminnasta vastaavan johtajan kelpoisuusvaatimusten muuttamisesta ja toteaa, että ei näe muutosta millään lailla perustelluksi.

Varhaiskasvatuksen laadun kannalta on merkittävää, että varhaiskasvatuksen johtamistehtäviin edellytetään lain kirjaimen kuvaamaa laajaa ymmärrystä ja koulutusta nimenomaan varhaiskasvatuksen pedagogiikasta (vrt. rehtorin pätevyys perusopetuksessa). Päiväkodin johtajalla tulee olla niin vahva pedagoginen koulutus ja osaaminen, että hän kykenee arvioimaan, johtamaan ja kehittämään varhaiskasvatuksen pedagogista toimintaa osana koulutusjärjestelmää.

Koska varhaiskasvatuksella on suomalaisessa yhteiskunnassa edelleen tehtäviä, jotka mahdollistavat yhteiskuntamme toimivuuden, sen rooli ensisijaisesti koulutusjärjestelmän osana ja lapsen oikeutena on häilyvä ja se nähdään joskus virheellisesti päivähoidon näkökulmasta. Varhaiskasvatuksen tehtäväksi on lainsäädännöllä määritelty kasvun ja oppimisen tukeminen, jonka keskiössä on lapsen oikeus varhaiskasvatukseen ja esiopetukseen osana koulutuspolkua. Varhaiskasvatuksen johtaminen edellyttääkin erittäin vahvaa varhaiskasvatuksen pedagogista ja didaktista asiantuntemusta, jonka pohjalta koko varhaiskasvatustoiminnan sekä myös lapsen mahdollisesti tarvitseman kasvun ja oppimisen tuen tulee rakentua.

Varhaiskasvatuksen johtaminen tarvitsee vahvan pedagogisen tietämyksen lisäksi tieteellisen tutkimuksen ymmärrystä. Päiväkodin johtajalla täytyy olla pedagoginen koulutus ja osaaminen, jotta hän kykenee arvioimaan, johtamaan ja kehittämään varhaiskasvatuksen pedagogista toimintaa ja tukemaan moniammatillista henkilöstöä mahdollisimman syvällisesti heidän työssään. Vahva kasvatustieteellinen osaaminen mahdollistaa moniammatillisen henkilöstön osaamisen tarkoituksenmukaisen johtamisen ja yhteensovittamisen lapsen edun mukaisesti.

Kaikki olemassa oleva ja tässä hallituksen esityksessäkin koottu tutkimustieto tukee nykyistä kelpoisuusvaatimusta, jonka mukaan johtajalta vaaditaan kasvatustieteen maisterin tutkintoa. Huomioitavaa on, että myös varhaiskasvatuksen sosionomin ja sosionomitaustaisen varhaiskasvatuksen opettajan on nykyisen lain kirjauksen mukaan mahdollista suorittaa maisterin opinnot ja pätevyityä päiväkodin johtajaksi. Varhaiskasvatuksen kelpoisuuksien väljentäminen tutkimustiedon vastaisesti heikentäisi varhaiskasvatuksen arvostusta ja vetovoimaa. Tämä olisi erittäin negatiivista koko kasvatusalaa ajatellen.

Myös hallituksen esityksessä koottu tutkimustieto tukee vahvaa kasvatustieteellistä osaamista päiväkodin johtamisessa. Tästä huolimatta kelpoisuusvaatimusta esitetään laajennettavaksi ilman riittäviä tutkimuksellisia perusteluja. Hallituksen esityksessä nousee esille, että johtajakelpoisuuden

muutos voi johtaa jopa heikentyneisiin oppimistuloksiin perusopetuksessa. Tämä ei millään tavoin ole lapsen edun mukaista.

Selvitysten mukaan maisterikoulutuksen saaneista päiväkodin johtajista ei ole pulaa, joten tämän takia kelpoisuutta ei tarvitse lähteä muuttamaan.

Varhaiskasvatus on yhteiskunnallisesti merkittävää työtä. Varhaiskasvatuksen johtaminen on ensisijaisesti pedagogiikan johtamista, jossa jokainen päätös perustuu kasvatustieteelliselle tutkimukselle. On merkittävää, että johtajalla on syvä tietämys ja ymmärrys siitä, mitä hyvä varhaiskasvatuksen pedagogiikka on.

Helsingin varhaiskasvatuksen opettajat ry ei pidä perusteltuna päiväkodinjohtajien kelpoisuusvaatimusten väljentämistä. Mikään hallituksen esityksessä ei näytä toteen selkeää tarvetta, perusteluja tai tutkimukseen perustuvaa syytä sille, miksi kasvatustieteen maisterin tutkintoon perustuvaa kelpoisuusvaatimusta tulisi väljentää.